

Kazatel: Josef Hurta

Písňe: 46, 246, 608, 604

Čtení: J 14, 4 – 12

Text: Oz 4, 1 – 3

Slyšte slovo Hospodinovo, synové izraelští! Hospodin vede při s obyvateli země, protože není věrnost ani milosrdenství ani poznání Boha v zemi. Kletby a přetvářka, vraždy a krádeže a cizoložství se rozmohly, krveprolití stíhá prolitou krev. Proto země truchlí, chřadnou všichni její obyvatelé, polní zvěř a nebeské ptactvo; hynou i mořské ryby.

Ten přečtený text je výňatek z kázání proroka Ozeáše. Bylo proneseno někdy mezi lety 720-750 před Kristem. A tam, kde je v něm řeč o zemi, tak je míněna země zaslíbená, země izraelská. Ale skoro jakoby Ozeáš kázal o naší době a naší zemi, potažmo o celém lidstvu. Četli jsme: „Země truchlí, chřadnou všichni její obyvatelé, polní zvěř a nebeské ptactvo, hynou i mořské ryby.“ Skoro v tom slyšíme jakousi enviromentální zprávu o současném stavu planety. Pak ovšem následuje popis morálního úpadku lidstva. „Kletby a přetvářka, vraždy a krádeže a cizoložství se rozmohly, krveprolití stíhá prolitou krev.“

Tady bych se, bratři a sestry, nerad zařadil do zástupu moralistických kazatelů, kteří jen přilévají olej do ohně, když líčí zkaženost lidí a poměrů. To přece každý už dávno ví i bez farářova kázání. Ne, opravdu není úkolem ani kazatelů ani proroků, aby dokola přeríkávali lidské lamentování a nespokojenost s tímto světem. Tuto funkci nám úspěšně a každodenně plní přece internet a televize. Světskou zkaženost nám přináší až do našich domácností detailními informacemi o válkách, nesmyslném krveprolití, o zpronevěrách nebo o cizoložném životě celebrit. To všechno dnes opravdu ví každý, kdo má internet, chytrý mobil nebo alespoň televizi.

Ale určitě ne každý ví, vlastně málokdo ví to, co prorok napsal v úvodu svého kázání, totiž že Hospodin vede s obyvateli země při. „Slyšte, synové izraelští, Hospodin vede při s obyvateli země.“ Země se dostala do soudního sporu s Hospodinem, žalobcem i soudcem v jedné osobě. To, co se kolem nás děje, tak Hospodin na to žaluje, Hospodin to odsuzuje. Z nejvyšších míst tak přichází projev nespokojenosti s tím, jak ta země vypadá a jak by vypadat neměla. Z nejvyšších míst se proti tomu protestuje. A Bůh je vytrvalý protestant. To my, lidé, se už s tím naopak pomalu smiřujeme. Možná, že už nás každodenní zpravodajství otupilo: denně tolik a tolik mrtvých, tolik a tolik přepadených, tolik a tolik ukradených milionů, tolik a tolik uhynulých ryb... Už jsme si na to skoro zvykli, a do mysli se nám plíživě vkrádá myšlenka, že už to asi tak musí být a jiné už to nebude, že lidé už jsou holt takoví, že lidskou zlobu, sobectví, chamtivost a pomstychtivost ze světa neodstraníme, a že každý pokus tyto vlastnosti z lidí vykořenit musí skončit nezdarem. Ne, že by se nám líbilo, žít v takovémto světě, kde se krade, podvádí, cizoloží, zbrojí a válčí, kde je to všechno možné a dovolené – to se může snad líbit jen některým, jen zlodějům a podvodníkům, zbrojařům a generálům, ale nám se to nelíbí. Jenže co nadělaš? Takový už je lidský svět, taková je naše daň za svobodu, je to cosi jako nutné zlo.

Tak to tedy ne! volá Hospodin v prorokově kázání. Žádné nutné zlo. Zlo ano, ale ne nutné. Já na to žaluji, já proti tomu protestuji. To není váš osud. A vy se s tím nesmiřujte, lidé izraelský, lidé český, lidé této planety!

Jenže: kdo takto Pána Boha slyší? Kdo tomu takto rozumí? Vždyť jednou z položek Hospodinovy žaloby – tou nejdůležitější – v jeho obžalovacím spise je, že není poznání Boha v zemi. A když není poznání Boha, kdo ještě dnes ví, jak se k tomu Bůh staví? Když lidé nezažili Boha, který je věrný ve svém slovu a milosrdný ve svých skutcích, jak potom mohou sami být věrní, spolehliví a milosrdní ve svém jednání? Kdo nepoznal opravdovou lásku, neumí sám dost dobře milovat. Kraličtí k tomu poznamenávají: „Takové známosti Boha kdež není, snadně člověk ve všem zlém sobě uzdu pustí a ve všecko jde, což jen lidé strpěti mohou.“ Snadně sobě uzdu pustí... Když chybí věrnost a milosrdenství, pak je těžké se ubránit, aby nedostaly převahu všechny ty další zlé věci, které prorok pranýřuje: Kletby a přetvářka, vraždy a krádeže a cizoložství, krveprolití za krveprolitím. A všimněme si, že prorok v tomto katalogu neřestí vlastně parafrázuje, v mírné obměně, Desatero Božích přikázání. Překvapuje nás, s jakou přesností Boží slovo odhaluje, že tyto lidské mravní neřesti mají důsledky i pro svět mimolidský, pro polní zvěř a nebeské ptactvo, mořské ryby. Vlastně teprve naše generace si to v plné míře uvědomuje: životní prostředí trpí, země truchlí, tvorové hynou nejen v důsledku přírodních katastrof, nýbrž také v důsledku lidské chamtivosti.

Co tedy s tím? Máme zavést Desatero Božích přikázání jako povinný předmět do škol, zakotvit je do statutárních dokumentů veřejných institucí, do bank, do generálních štábů, do vládních kabinetů? Marná snaha. Ministři vlád, komisaři Evropské unie, manažeři bank, generálové armád se Desaterem stejně řídit nebudou. Mít Boží přikázání jako jakýsi firemní etický kodex člověka od základu nezmění. Vždyť každý zná: Nezabiješ, nesesmíš, nepokradeš, cti svého otce i svou matku... Ale otázka zní: A proč ne? Proč nezabíjet, nekrást, neklamat, nechytračit, proč bych to jako neměl dělat? Můj vlastní prospěch je přece víc než prospěch mého souseda a bližního, můj vlastní zájem stojí nad zájmy ostatních. Není důvod, proč bych nekradl, když se naskytne příležitost, proč bych neopětoval facku, kterou mi někdo dal? Kde je odpověď na otázku: Proč se řídit Božími zákony?

V poznání Boha, říká prorok. V poznání toho, jak on jedná s námi, s lidskou rodinou, se svým stvořením: věrně a milosrdně. A abychom se nemýlili o jeho úmyslech, abychom nebyli na pochybách o jeho věrnosti a jeho milosrdenství, poslal na svět a vydal na smrt i svého Syna. V něm může každý poznat Boha. „Kdo vidí mne, vidí Otce,“ říká Ježíš u evangelisty Jana (J 12, 45). Žádáme-li tedy s Filipem: Pane, ukaž nám Otce, slyšme Ježíšovu odpověď: Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Hledíme-li na Ježíše, sledujeme-li jeho cestu oběti, nasloucháme-li pozorně jeho evangeliu, té dobré zprávě o tom, která že moc má na zemi budoucnost, pak docházíme poznání Boha.

A tak najdeme i odpověď na svou otázku „proč“. Pochopíme a uvěříme: Zákony vlastního prospěchu, sebezprosažení, sebestřednosti, seberealizace, zákony odvety a odplaty, krev za krev, ránu za ránu – tyto zákony mají sice v našem světě ještě jakousi platnost i úspěšnost, ale nemají v sobě žádnou budoucnost – ani pro mne osobně, ani pro naše děti a vnuky, a už vůbec ne pro Boží stvoření, které jsme si navykli nazývat přírodou.

K čemu jsme tedy ve svém dnešním přemýšlení došli a k čemu nás to dovede? Hospodin vede při s obyvateli země, také té naší české země, ale i celé planety. Probíhá soudní jednání. Obžalované známe – těmi jsme my, lidé. Žalobce i soudce v jedné osobě také známe – to je Bůh. Ale co takový advokát? Není mezi Bohem a lidmi nějaký advokát, obhájce? Ano, i advokáta už známe. Stal se jím Ježíš Kristus. On je našim zastáncem. Jak nás zastává? Ne tak, že by nás omlouval, že by pro nás vymýšlel polehčující okolnosti nebo právní kličky. Zastává se nás jinak. Zastává nás tím, že nám zcela jasně ukázal a ukazuje, která cesta vede k záchraně zpusťšené země a zpusťšeného života. On nás vyučuje, instruuje, naviguje, co v tom velkém Božím soudním procesu platí a navěky platit bude. Tam se totiž neodvoláš na žádné zákony odvety, prospěchu, násilí, nevymluvíš se, že tak to přece dělají všichni, odvolat se můžeš jen na to, žeš přijal jako svého advokáta Pána Ježíše, kterému plně věříš a nechceš se ohajovat sám vlastními silami. Na Božím soudu platí jen naše odevzdání se Božímu Synu a spolehnutí se na jeho obět'. Jak přijmout služby tohoto advokáta? S důvěrou se svěřit jeho moci, vydat se za ním na cestu následování, na cestu pokory, sebezřeknutí, cestu úcty k životu, cestu odpuštění, smíření a lásky. Asi to všichni víte. Ale vědí to také vaše děti, vaši vnuci, sousedé a vaši kolegové na pracovišti? Věří tomu i oni? Řeknu to jinak: Když svým dětem, vnukům, sousedům a kolegům svědčíme o svém Pánu, kdykoli je zveme k víře, konáme práci k záchraně našeho zpusťšeného světa. Tak velký úkol máme! To, jestli oni tuto cestu ve víře přijmou, nebude mít totiž důsledky jen pro ně samé, ale bude se to týkat také jejich okolí, světa v němž žijí. Řeceno s prorokem, bude se to týkat té truchlící země, jejich chřadnoucích obyvatel, polní zvěře, nebeského ptactva i mořských ryb.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tys nám zjevil Otce a ukázal jsi pravou cestu, která vede k životu. Ty sám jsi ta cesta, pravda i život. Kéž tě následujeme, a ve tvé moci a síle měníme svět kolem nás.*

Přímlovná modlitba: *Pane, děkujeme za trpělivost, kterou s námi máš. Za to, že nad námi nelámeš hůl, i když toho toliké kazíme. Kéž máme trpělivost i my sami se sebou a se svými chybami. Prosíme o trpělivost s druhými, když se nám zdá, že nejsou takoví, jací by měli být, když se nám zdá, že nás obtěžují. Modlíme se, Pane, za svět, v němž žijeme. Za naše sousedské vztahy, za vztahy na pracovišti, za vztahy v rodinách i na veřejnosti. Modlíme se za lidskou společnost, za svůj národ, za stát. Přimlouváme se za ty, kdo stojí v čele naší země. Přimlouváme se za ty, kdo rozhodují v otázkách veřejného života. Přimlouváme se za nás, kteří spoluneseme zodpovědnost za jednání lidí ve společnosti. Prosíme za Tvoji církev, za její kazatele, presbytery, za ty, kdo konají práci v Diakonii, ve sdělovacích prostředcích, ve školách, věznicích, v ekumenickém hnutí. Přimlouváme se za své nemocné doma i v nemocnicích, za osamělé a trpící. Amen.*